

PRVA POMOČ PRI PIKIH ŽUŽELK (ČEBALA, OSE, SRŠENI)

V poletnem in jesenskem obdobju se (bolj pogosto kot običajno) srečamo s piki žuželk. Družimo se na piknikih na prostem, veliko smo v naravi – tečemo, kolesarimo, se sprehajamo (tudi bos), nabiramo rože. Delamo na vrtu, pobiramo sladko sadje ter se pogosto mažemo z odišavljenimi kremami za sončenje. Vse to so situacije, kjer je večje tveganje, da nas piči čebela, osa ali sršen – žuželke, ki lahko s svojim pikom sprožijo tudi alergično reakcijo.

Čebela na mestu pika pusti želo, osa in sršen ne, prav tako se razlikujejo njihovi strupi. Piki vseh treh žuželk so boleči, zato je zaželeno, da ukrepamo takoj.

Ob piku žuželke, **otroka najprej pomirimo.**

Nato čimprej **odstranimo želo**, da se strup ne sprosti v celoti – ne smemo stiskati mesta pika temveč želo odstranimo s pinceto ali ga z mesta pika frcemo s kakšnim pripomočkom, ki ga imamo pri roki (košček tršega papirja, igralna karta, bančna kartica ipd.). Prizadeto mesto moramo **hladiti**, saj tako zmanjšamo vnetno reakcijo in upočasnimo prodiranje strupa v krvni obtok.

Strup ose ali sršena pa je termolabilen, zato mesto pika v prvih petih minutah **grejemo**, da čimbolj izničimo njegovo delovanje, šele **po petih minutah lahko oteklino hladimo**. Vedeti morate tudi, da osa lahko piči večkrat zaporedoma, saj lahko svoje želo izvleče. Sršen ima več strupa in večje želo kot osa, zato bolj globoko piči in vbizrga več strupa. Mesto pika bolj zateče, bolečina je večja in traja dlje časa.

Po odstranitvi žrela **otroka spremljamo**. Če ni posebnosti, starše o piku otroka seznanimo ob prihodu po otroka.

Čeprav velika večina ljudi zaradi pika žuželk nima težav, pa lahko v redkih primerih pride po piku žuželke do življenjsko nevarne sistemske **alergične reakcije**. Reakcija na pik se hitro stopnjuje, od srbenja, ki je oddaljeno od mesta pika (lasišče, dlan, podplati), slabosti, bruhanja, driske do težjih stanj – prizadeti težko diha, ima pospešen srčni utrip, je omotičen, lahko tudi izgubi zavest, najtežja stopnja je anafilaktični šok. Nujna je hitra zdravniška pomoč, zato je potrebno že ob prvih naštetih znakih takoj **poklicati reševalno vozilo (112)**.

Če vemo, da je otrok alergičen na pike, upoštevamo navodila staršev, oziroma pisna navodila zdravnika, če so jih starši v oddelek predložili.

Povzetek pripravila Irena Perko, opzhr